

Pomůže Lisabonská smlouva udržet hospodářskou, sociální a územní soudržnost v zemích EU?

Ing. Petr Zahradník, MSc.

EU Office České spořitelny a New York University,
člen EuroTeam při Evropské komisi

Vědeckopopularizační seminář
**Potenciální ekonomické a sociální účinky vyplývající
z Lisabonské smlouvy pro členské státy EU**

Brno, 7. května 2010

Tento seminář je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pozice jednotlivých regionů

- 2007: 271 regionů NUTS 2 se vůči průměru EU pohybuje v širokém rozpětí 26% - 334% - zjevný důvod pro to, že Kohezní politika EU bude mít i nadále smysl;
- 41 regionů se pohybuje nad úrovní 125% unijního průměru;
- 66 regionů pod úrovní 75% unijního průměru;
- 151 regionů do úrovně 100% průměru EU (pouze Lucembursko, Nizozemsko a Švédsko nejsou v této kategorii zastoupeny)

Pozice jednotlivých regionů

- 55,7% regionů NUTS 2 se nachází pod unijním průměrem (nejvíce ve Francii, následovanou V. Británií, Polskem, Německem, Řeckem a Španělskem);
- I jejich ekonomická úroveň se liší: z pohledu ekonomického přizpůsobování jsou nejpotřebnější regiony bulharské, rumunské, maďarské a polské;
- Podrozvinuté regiony v České republice (všechny kromě Prahy) se svojí ekonomickou úrovní řadí na úroveň asi 4 procentní body pod průměrnou úroveň podrozvinutých regionů EU – tedy nikoliv do skupiny nejchudších a nejpotřebnějších regionů

Aktuální stav diskuse a vyhodnocení klíčových dokumentů o budoucnosti Kohezní politiky EU po roce 2013

- Diskuse započala v září 2007 a od té doby je rámována několika zásadními dokumenty, ovlivňujícími její obraz:
- Europe 2020 Strategy;
- Agenda pro reformovanou Kohezní politiku (prof. Fabrizio Barca);
- Orientation Paper (Pawel Samecki);
- Reforma rozpočtu EU;
- Konvergenční program

Lisabonská smlouva a budoucí Kohezní politika EU po roce 2013

- Potřeba reflexe rychlých změn;
- Nový rozměr plynoucí z územní (teritoriální) koheze;
- Odůvodnění a smysl Kohezní politiky EU;
- Identifikace věcných priorit;
- Zesílení konkurenceschopnosti a zaměstnanosti na regionální úrovni (akcent na regionálně specifické přednosti);
- Usnadnění růstu v zaostávajících oblastech Unie;
- Pokrytí integrace napříč hranicemi (sdílené implementační mechanismy; funkční makroregiony – Balt, Dunaj)

Lisabonská smlouva a budoucí Kohezní politika EU po roce 2013

- Posílená efektivnost Kohezní politiky EU:
- Koncentrace na omezený počet priorit (explicitní soulad se Strategií EU 2020);
- Silnější vazba mezi výsledky a podmínkami, za nichž jsou poskytovány finanční prostředky;
- Zesílení strategické dimenze Kohezní politiky EU (včetně debaty na vysoké unijní úrovni);
- Zvýšená propojenost se sektorovými politikami na národní i unijní úrovni;
- Jednodušší, efektivnější a transparentnější management a kontrolní systém

Lisabonská smlouva a nová pozice regionů

- Změna dopadu na tvorbu nové legislativy (přímější a silnější reflexe regionálního akcentu), včetně analýzy dopadů;
- Možná změna pojetí Kohezní politiky EU samé;
- Změna podoby vztahů mezi jednotlivými institucemi EU v oblasti regionální politiky; nové procedury

Lisabonská smlouva a nová pozice regionů

- Subsidiarita a její monitoring;
- Makro-regiony (?); jsou v nás (v České republice i střední a východní Evropě) vítány ?

K parametrům budoucí Kohezní politiky EU

- Klíčové parametry a národní preference:
- Česká republika: snaha, aby budoucí alokace nebyla výrazně redukovánější v porovnání s nynější; využití nástrojů „statistického efektu“; větší schopnost využívat projektů „měkké“ povahy;
- Cíle: nynější rozložení odpovídající; otázka: jak zakomponovat územní kohezi ?;

K parametrům budoucí Kohezní politiky EU

- Disponibilní prostředky: udržení nynější váhy; bezprostřední souvislost s reformou rozpočtu EU;
- Konkurenceschopnost, versus koheze;
- Interpretace pojmu územní koheze;
- Vazba politika venkova ve vztahu k zemědělství;
- Kohezní politika a budoucí rozšiřování

pzahradnik@csas.cz

Děkuji za Vaši pozornost